

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manvscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodiêre

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

XXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

F E B R V A R I I XXII.

82
cris patro-
norum sub-
sistat.

sione & offensione, Domino authore, usque ad finem mundi liberam fore atque munitam. Ergo beatum virum Constabilem humilimis precibus suppliciter exoremus, ut iuxta nominis sui etymologiam, tam presentibus, quam futuris huius monasterij fratribus imperet a Domino suis orationibus constantiam in quotidiano labore cerraminis, tribuatque stabilitatem in bonis moribus; ut per haec, aliaque opera charitatis & misericordiae, ad beatam & eternam gloriam, ubi ipse cum Deo regnat, peruenire mercamur: ipso Domino nostro Iesu Christo donante, qui cum patre & spiritu sancto viuit & regnat Deus in secula seculorum, Amen.

VITA BEATI PETRI DAMIANI S. R. E.
CARDINALIS ET EPISCOPI OSTIENSIS, VIRI SANE
tam sanctitate quam eruditio celeberrimi: ut habetur in Hieronymi Ravennae
tis historiographi libro quinto. Vtrum hic in Sanctos relatus sit, com-
pertum non habeo, nisi quod Aloysius octauo suo Tomo
de Sanctis, eum beatum Petrum Damiani
semper intitulet.

SURIUS

ober
Josed
FVIII
5

22. Febru.
Cap. 1.
Petri Da-
miana pa-
tria.

Cur Dami-
anus cog-
nominetur.

Matris sua
ineum cru-
delitas.
Semimor-
tuu calentis
aque bene-
ficio advi-
ta reuoca-
tur infans
Cap. 2.

Preficitur
alendis sui
bus.

Iauenium
num sa-
cerdotum tra-

ETRVS Damianus Rauennæ, satis obscuero loco, sed ingenuo natus, (sunt tamen qui ex nobili Honestoru, familia orum putant sed falluntur, cū id Petro peccatori conueniat) diligenter omnibus charitatis officijs à Damiano fratre natu maiores sic nutritus, ac bonis literis imbutus est, vrbis cognomentum adscripsit, vocarique voluerit & scribi Petrus Damiani: quod contigisse in Eusebijo Caſtrenſi legimus, qui à Pamphilo amico, Eusebii Pamphili & vo- cari & esse perpetuo voluit: quaquam in petro Damiani id obſeruari potest, quod ipſe ſe tantum Petrum appellat, reliqui, Damiani adiungunt. Antequam cucullū ſumeret, bonas artes plurimos publice docuit, ſtylo, vt illa ferebant tempora barbarie plenissima, ſatis eleganti: quod & ex illius epiftolis quas ad multos misit, & ex libris quos ſcripsit, & ex iis quas ad populum habuit concionibus, cognoscere diſcillimum non eſt. Ab inceunte aetate agitari aduersis coepit: cum enim mater post plurimos filios, hunc postremum genuiſet, quadamq; die natu maior, patre demoratu, multitudinem fratrum, & hereditatem paruum conquereretur, adeo mater (quam iamdiu egestatis dolor cruciabat) eſt indignata, ac dolore percita, vt ſe miseraſ exclamans, atque amplius ut viueret indignam, Pctro vix dum nato lac negauerit, & nihil affiduo infantis ploraſ communora expetere cius necem videretur: quæ planè erat conſecutura nequaquam ſero, niſi fame ſi mul & vi frigoris iam nigreſcentem, & voce ferè deſtitutum, ſacerdos cui uſdam pelleſ adueniens, iuuifet. Hæc ſiquidem crudelitatem matris acriter arguens, & la chrymas infantis calamitatemque deplorās, immanitate ſumma eſeratum animū leniſt, & ſociam ſe matri iungens, calentis aquæ beneficio, alijsque remedijs ſemiuum infantem reuocauit ad vitam.

Haud ita diu pōſt, mater diem ſuum objit, & frater natu maior duxit vxorem. Hi coniuges cum gerere curam pueri velle ſimularent, tam dura illum acrique premebant ſeruitute, ut is non modo pane, cibisque ac vino vitiōſis & corruptis ale- pularet: paulo quæ grandior factus, alendis ſuibus preficeretur. In quo vili famula- tu, cum die quadam argenteum nummum reperireſſet, & perinde ac diues repente factus, gratulabundus, quid eo poſſet aptius mercari, dulci appetitu, puerilem an- num, ſuauium rerum omnium expertem, per mollia trahente, diuitiis cogita- ret, tandem cælitus afflatus, Quid hæc, inquit, mente reuolu? Horum certa- voluptas nequaquam fuerit-diurna. Præſtabit tradere hoc ſacerdoti, qui ſacra Deo faciat. Rediit interea alius eius frater, cui erat nomen Damiano Rauennæque aliquot annos abfuerat. Is fratris ærumnas miſeratus, cum in fidem & clientelam acci-

DE B. PETRO DAMIANO EPISCOPO OSTIENSI.

83

accipiens amanter ac paternè fuit, literisque instruendum curauit. Quid cùm Renna aliquandiu fecisset optima pueri cognita indole, Fauentiam primo misit, mox Parmam, ut ibi doctos viros audiret; quod Petrus suis literis testatur.

dit, ut Mis-
fascelbreis

Litteras dñ.
scit.
Cap. 3.

Breui autē liberales artes omnes edoctus, tantum nominis ac famae apud omnes adeptus est, ut simma utilitate atque auditorum frequentia eas ceteris deinde explicans, facile primus omni Italia haberetur. Cumq; in dies fauoribus, gratia principis, diuinitatis & autoritatis cresceret, seipsum increpans, Nunquid, dicebat, his perperuo caducis atque interituris bonis inhæserim? An non potius his valedicens, cœlestia conseceret? Quæ cùm répeteret sèpius, tandem paulatim coepit diuinis studijs & obsequijs nauare operam: itaque sub preciosa ueste, induit cilicium, inediæque & vigilij, ac diuinis hymnis frequens studium exhibet. cumq; libidinis astu, propter atatis natura iactaretur, medijs noctibus è cubili surgens, aquis se immergebat, dum torus frigesceret: indeq; egressus, in lectum minimè regredi, sed psalmis atque hymnis Deum venerari consueverat. Mirum fuerit dñs tuus, quam præstiterit egentibus liberalitatem & munificentiam, quāque benigne & piè prandio los acciperet. Quo loco illud nequaquam silentio videtur præterea dum, cum quādam die, vñā cum sodali suo, cuius opera vrebatur, pranderet, neque extra vnicum ex similitudine tritici panem quicquam haberet, sodalique qui eodem cibo vt consueverat, cibarius & secundarius panis esset appositus, secum loqui coepisse: Christus ad mensam meam, inferior mihi est: iamque his atque alijs animo repetitis, cū panem cum illo communare decreuisset, pudore tamen retractus est. Itaque comedentem paucum sensim arripit, & horror concurrit viscerum, tandemq; pīscis, quæ transuersa in gurgite inhæserat, spina, nullis cedens remedij strangulabat, cum id fibi ob panem ex similitudine sodali minime tributum accidisse existimans, commutato pane, primo eius bolo conualuit: quamobrem, supra quam dici potest latus, aperuit cunctis miraculum.

Dum diu-
nis studijs
vacat, cor-
pus suu ca-
litigare nō
negligit.

Pietas eius
in pauperes

His atque alijs ad Dei famulatum in dies magis accensus, cum omnino his caducis rebus abduci, monachusque fieri decreuisset, id tamen in patriis finibus ob affines, aliquotque alia impedimenta, minus tutum arbitraretur, hæc cogitantem, assidue precibus contendentem à Deo, ut ad salutem sempiternam aditum pararet, à solitudine sanctæ Crucis fontis Auellanæ, quæ est in Eugubina dioceesi, monachi duo, de quibus iam multa præclara accepérat, diuinitus impulsi cōueniunt, um expeti His Petrus, postquam deo multa locutus cum illis fuisset, animi sui sensum erit, aperit, petique, num ab eorum Abbatem, si monachus vellet fieri, recipieretur. ipsis affirmantibus, latus spondet se illuc quam primum profecturum. Donat interea scyphum argenteum ab eundem, verum cum instanter illud, nullis precibus locum reliquentes, renuissent, atque ob id conceptam in animo Petri religionem, & opinionem eorum sanctitatis, magis confirmassent, fecerunt vt maius adhuc caducarum harum rerum fastidium Petrus incurrerit, nec quicquam aliud, nisi cœlestia, cogitaret.

Cap. 4.

Post monachorum discessum, vt vsu tractando cognosceret, vtrum eius vita laborem esset latus, coniecit se in cellulam satis arctam, vbi per quadraginta dies vitam, iuxta leges eremitarum S. Crucis, tradixit: quo genere viuendi plurimum robatus, nihil iam difficultates, & durum vitæ illius modum timens, suis omnibus in scijs, clam ad eam montis Catriæ solitudinem profectus est. Excipit eum li. benter Abbas, cuculloq; indutum, vni ex monachis in custodiā ac disciplinam, tyroni more, tradit. Quantum autem proficerit quamq; obedientiam magistro, reuerentiamque præsisterit, ex eo facilè cognosci potest, quod iter cum precepto- te eques ingressurus, iuslatusque ab eo vt indueret molliorem uestem ac pulchriorem, magistrum supplex obsecravit, ne, quod minus decere ipse arbitrabatur, præcipere, carerum magister, qui eum ob perspectas virtutes vnicè diligebat, propter ea que ne in publicum prodiret adeò incultus optabat, nequaquam assiduis repetitisque eius precibus assentiri. Igitur Petrus, ne nimis perfacte pertinax, obedientia repugnaret, (quoniam maximo pudore ac rubore suffusus, quod, quæ reiecerat ornamenta, recepisse videtur) nullum præ pudore intueri audens, pulchri- re indutus cucullo, magistro comes abiit: cernere autem (quemadmodum ipse met retulit) omnes eum digo commonstrantes, & sponsi nomine, non monachi appellantes, quacunque incederet, videbatur.

Fit mona-
chus.

Obedientia
eius quæ

Ad

SURILLIS

OPP
TOSCI
RVITI
5

FEBRVARII XXII.

84

Cap. 6.

Monacho
rum abſi-
nētia quā
ta olim
fuerit.

Ad cenobium regressus, maiori in dies abstinentia, ac vigilijs, ad sanctitatem, & ad sumnum bonum adipiscendum incumbere. Per id temporis monachi illi, quatuor diebus hebdomadae pane & aqua traductis, tercia & quinta feris, parum leguminis, à singulis, suis scorsūm cubiculis, cōtī, sumebat: diebusque facer inediæ, panis, non quantum quisque vellet, sed certa quantitate ac mensura praebatur. Vinum rei tantum diuinæ facienda, & ægrotis notum, nulli praeteret. Cum vero is esset in vigilijs mos, vt signo dato, matutinis precibus expletis, omnes hymnos Davidis recitarent, præueniens hoc commune signum Petrus, quicquid erat noctis reliquum, continentibus excubij ducebat: vnde in eum incidit morbum, vt dies noctesque insomnes ageret. Sed temperatio factus, convaluit. Cumque breui in summam sanctitatis famam creuisset, summis tandem precibus Guidone Strambiato Rauennate, Abbe Pomposiano, id ab sancta Crucis Praefecto impetrante, Pomposiam mittitur, vt monachos illos preceptis diuinis sacris, literis instrueret: ibi transigit biennium, quo elapsò, ab sancta Crucis Praefecto, qui cum illuc misserat, à suisque monachis reuocatur. Ibì Praefecto paulo post demortuο, renuens, ac diligenter recusans, tamen cenobio præficitur. Quod cum intitulat, in Camertibus primum, mox ad montem Regium, quod est in Perusino, ubi celam reperit, quam D. Romoaldum incoluisse ferebant: deinde in Fauentino, tum ad Aceretum, tum ad Gaiunium, (nunc Cauinam appellant) postea in Ariminensi ad Murcianum cenobia excitauit.

Petrus cre-
etur mona-
chorū Pre-
fectus.

Conſtruit
monaſte-
ria.

Cap. 7.

Cōmutat
aqua in
vīnum.

Duo conti-
nua mira-
cula.

Petrus cre-
etur mona-
chorū Pre-
fectus.

Cap. 8.

Petrus cre-
etur mona-
chorū Pre-
fectus.

Petrus cre-

DE S. ELEVCHADIO EPISCOPO.

85

tur: nec diù processum est, cùm se dux ex oculis furtim subtraxit. Itaque ignarus via, vehementer anxius, & incertus quò renderet, petere à Deo suppliciter, ut præjet itinētis dux, meritis eius, cui obediēt satagebat: nec diù pōst peruenit, quo se via scindebat in duas partes: vbi dūm hæfisset paululūm, quam caperet ambigens, elegit tandem quam magis tritam vidit, aptioremque existimauit. Cærerūm dum conatur in eam iumentum dirigere, illud non modō renuit, sed aliam ingrediebatur: timens autem monachus, nē iumentum id faceret, quia aliás eam ingredi viam consuēset, calcibus ac verberibus in aliam impellere conabatur, iumento minimè assentiente: ad extrēmūm cùm irrito nixu diū certasset, iam demūm suspi cans, nē forte brutum illud animal sibi contra morem diuino instinctu resisteret, laxauit habenas, & quidem vano nequicquam eventu: inalbescente enim cælo, recta ingressum agnouit: pauloq[ue] pōst cùm peruenisset ad cenobium, quæ sibi contigissent, omnia Petro narrat, & Deo atque illi gratias egit immortales.

Pari méritorum virtute, dante Deo, adolescentulum, quem ad Episcopum quendam in negocium mittebat, traecto flumine in limo altè harentem, cùm illum supplex adolescentis inuocasset, in columnem eduxit: cumque adolescentis inde longius ad vrbe proœctus, non reperisset Episcopum, ab iuuene tamen, Episcopi patruelē, benignē exceptus est. In hoc tamen desuise patruelis Episcopi visus est, quod cunctis abeuntibus, adolescentem solum in cubiculo grandi reliquit: quā obrem adolescentis magno arreptus timore, noctem illam totam insominem duxit. Itaque patruelis Episcopi dormienti Petrus Damiani adesse est visus, qui acri vultu minitanus & obiurgans, quod negligenter nuncius suum aedē malē affecerit, perterritus eum quām maximē: somno igitur solitus, expectare dum illucceat, vt inui sit hospitem, quār atque ea sibi quid velint: quod cùm esset factum, & suum veterque incommōdum enarrasset, viri sancti potentiam admirati, extollere Dei glori am, qui sit in ijs, qui illi ex animo seruient mirabilis. Adeō autem hac re adolescentis, quem Petrus miserat, est commotus, vt reuersus ad Petrum, illi se totum commiserit, breuiq[ue] post ibidē cucullum induerit.

Adeō verò in dies doctrinæ ac sanctitatis eius fama increbuit, vt à Stephano no. no Pont. Max. ad Galerum non vocaretur, sed, vt ille ipse scribit, traheretur: ne que hoc satis Stephanus pro hominis probitate ac doctrina esse putans, Episcopatum Hofsiensem addiderit, sacriq[ue] Cardinalium Collegij principem (Decanum appellant) fecerit. Plurimas legationes summa fide & diligentia obiuit. Cumque et tempore sacrati viri publicè scortis & omni libidinum generi indulgerent, vxorumque loco meretrices haberent, & appellarent, dici vix potest, quām acri ter, quām intrepidē semper illos reprehenderit, atque ad rectē sancteque viuendum omni studio fuerit adhortatus. Verūm vt se Deo totum traderet, & in rerum diuinarum meditatione dies noctesque consumeret, sacro Galero & Episcopā. Abdicat se tu se abdicauit: cum quē ab Nicolao Pont. Max. ad eas iterum dignitates, & hono rum insignia aslumenda cogeretur, ipseque constanter, & aliquanto fortasse quām ipsis & Pontificis maiestas ferret, pertinacius, renueret, Pontifex assensit quidem eius perseverantiae, sed tamen poenam in eum centenarium constituit: qua pena tenebatur ad recitandum, per centum annos, quotidie centies, verberibus adiunctis, psalmum quinquagesimum, quo visus est Dauid, cum stuprum Bersabe, & marito eius mortem obtulisset, illumque Nathan vehementer accusasset, ac minaretur, Deum tam graui scelerā nequaquam impunita atque inulta relictum. Subiit hanc poenam libenter Petrus, tantusque in eo fuit ardor poenitendi, vt eam annuo spatio exhausserit. Itaq[ue] poena perfoluta, elegantes ad Nicolaum Pontificem & officij, ac pietatis, religionisq[ue] plenas literas dedit, quibus & purgauit se diligenter, & non minus rationibus, quām virorum sanctorum exemplo id fecisse testatus est. Hæ literæ quoniam extant, non est cur à nobis explicitur.

Abdidit igitur se in Catrianam solitudinem optatissimam, vbi nec semper oci. olus vixit: nam Mediolanensem Ecclesiam malè sentientem, & à Romana ab ductam ac discrepantem, Simoniacaque labe, & Nicolaitarum hæresi infectam, Nicolao iubente (tametsi id Stephani non iussu factum plerique velint) cum Ro mana conciliauit, & in rectam sententiam deduxit. Idem etiam in Rauennati Ec. Ecclesiastis à fide lapsas, cù Roma na conciliat.

Deuiantē monachū in viam redicit.

Cap. 10.
Aliud miraculum,

Adolescēs quidam vi sis cius miraculis fit monachus

Cap. ii:
Petrus cre atur S. R.
E. Cardina lis, & Episc opus Osti ensis.

Abdicat se suis dignitatibus.

2. Reg. 12.

Poenitentiā sibi iniun ciat quām alacriter impleuerit.

86 cundæ per Italiam sedis, Antistiti Petrus vltimus eremitarum, seruus, deuotissime seruitutis obsequium. Gregorio deinde septimo hortante, per omneam Italianam, sacram inediā, & ciborum ieiunitatem, die Veneris in honorem Crucis instituit, ac potius antiquius institutum, & iam ferè oblitteratum reuocauit, quod & de ho-

Peras de
Domina,
ac feria 6.
ieiunia fe-
ri oblitera-
ta resfrau-
rat.

Cap. 13.

Vigilo cu-
iustā mo-
nach.

Exod. 16.

Item alte-
rius mona-
chi visio.

Monachos
fusos ut vir-
Dei refur-
mauerit.

Cap. 14.

Pietas eius
in Christi
pauperes.

Abstinētia
eius.

Statuta.

Cap. 15. 4.

Obitur eius.

Rauenna tandem discedens ad Pontificem aditurus, nè iter esset omnino inane, monachos inuisit, quos Fauetiç constituerat extra vrbis portā, in aede D. Mariæ, quā nunc intra vrbelm adductam conspicimus. Ibì febre correptus, octauo, postquam agrotare cooperat, die, ex hac vita migravit, ea nocte, que dīc octauum Calēd. Mar. antecessit, anno ab ortu Christi millesimo octuagessimo, Gregorio septimo adhuc Pontifice, & Othonem (si Gibertum male sentiente rejicimus) Rauennati Archiepiscopo. Qui Otho vir profectò summa religione fuit atque innocentia. Petri Damiani morte ab ijs, qui excubabant iuxta coenobium, nè sanctum cadaver posset à suis monachis, qui è propinquis locis aduenierant, sursum exportari, nuncata, repente ciues oēs ad eius parentalia accurrunt, breuiq; templum tanta populi multitudine refertum est, vt vndarum modo se se inuicem impellerent, beatisque ille dicerent, cui dabatur viri sancti loculum attingere, & illi munera prabere, pedesq; osculari. Sepulcrū interē ex cādidiſſimo marmore, summa facilitate, ipsi, qui adducebant, admirantibus, ex alio satis distanti coenobio deuechitur, atq; in eo, ē regione chor, iuxta gradus, quibus ascenditur ad aram, locato, omnibus hymnos ac psalmos con- cinctibus, Deumq; laudantibus, viri sancti corpus reponitur.

HISTO.

SURILLIS

ODOR
TOMAS
RVITI
5